

Piotr Guzdek¹

Inżynier świętości życia i godności osoby ludzkiej. Wkład dr. inż. Antoniego Zięby (1948-2018) w rozwój ruchu *pro-life* w Polsce

Po śmierci dr. inż. Antoniego Zięby (+ 3.05.2018) polska prasa katolicka opublikowała liczne artykuły poświęcone jego osobie: felietony, reportaże, wspomnienia, wywiady ze współpracownikami, wznowienia wywiadów udzielonych przez niego za życia itp. Medialny wizerunek zmarłego został zbudowany zwłaszcza przez nagłówki prasowe, wspomnienia i podsumowujące biogramy, których autorzy poszukiwali określeń mających, najkrócej jak to tylko możliwe, scharakteryzować jego sylwetkę duchową i działalność społeczną. Antoni Zięba w pośmiertnych publikacjach prasy katolickiej został ukazany jako: „apostoł nienarodzonych”², „gorliwy apostoł *pro-life*”³, „sługa życia”⁴, „działacz *pro-life*”⁵, „ikona polskiego środowiska *pro-life*”⁶, „jeden z najsza-

---

¹ Piotr Guzdek, mgr dziennikarstwa i komunikacji społecznej, mgr nauk o rodzinie. Absolwent Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie oraz Wydziału Teologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie. Opublikował prace autorskie, m.in. *O możliwości powstania polskiej szkoły medioznawstwa personalistycznego. Przyczynek do dyskusji* (Tarnów 2014), *Rozpoznaj swoje dziecko we mnie... Rzecz o poronieniu samoistnym dziecka i jego pogrzebie* (Kraków 2017), a także pod redakcją *Od bólu po stracie do nadziei życia. Pogrzeb dziecka poronionego* (Kraków 2013; współred. J. Dziedzic), *Medioznawstwo personalistyczne* (t. 1: *Wybrane zagadnienia z filozofii i teologii mediów*, t. 2: *Wybrane zagadnienia z kultury mediów*, Lublin 2018, współred. J. Jęczeń), *Usta Twych dzieci głoszą Tobie chwałę. Modlitewnik Rodzin Dzieci Utraconych* (Kraków 2018; współprac. J. Kościelniak). Pomysłodawca i główny organizator Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Umarłych pogrzebać... Pogrzeb dziecka poronionego źródłem chrześcijańskiej nadziei” (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II, Kraków, 26.11.2012 r.) oraz I Colloquium Medioznawstwa Personalistycznego im. prof. Walerego Pisarka „Nurty personalizmu w nauce i kulturze polskiej” (Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Lublin, 28.11.2018 r.).

² M. Bochenek, *Apostoł nienarodzonych*, „Nasz Dziennik” 2018, nr 102 (6156), s. 2.

³ J.A. Nalaskowski, *Śp. Antoni, nasz rycerzu, dziękujemy Ci za to, że byłeś wśród nas*, „Źródło”. Tygodnik rodzin katolickich, 2018, nr 20 (1377), s. 26.

⁴ S. Mazurczak, *Śp. Antoni Zięba – Sługa Życia 1948-2018*, „W Naszej Rodzinie” 2018, nr 6 (101), s. 19.

⁵ A. Puścikowska, *Zmarł działacz pro-life*, „Gość Niedzielny” 2018, nr 19, s. 13.

⁶ M. Wilczek, *Bądźmy wierni jego misji*, „List do Pani” 2018, nr 6 (265), s. 6.

chetniejszych przedstawicieli cywilizacji życia w Polsce”⁷, „jeden z najwybitniejszych obrońców życia dzieci poczętych i promotorów kultury życia w powojennej historii Polski”⁸, „mistrz w sztafecie obrony życia”⁹, „wielki obrońca życia”¹⁰, „bezkompromisowy obrońca życia”¹¹, „bohaterski obrońca życia”¹², „charyzmatyczny obrońca życia”¹³, „charyzmatyk”¹⁴, „świadek ewangelii życia”¹⁵, „świadek zmartwychwstania”¹⁶, „inżynier o gorejącym sercu misjonarza”¹⁷, „tytan pracy”¹⁸, „naukowiec i wychowawca młodzieży”¹⁹, „ceniony dydaktyk i wychowawca młodzieży akademickiej”²⁰, „człowiek wyjątkowej wiary i wyjątkowego czynu”²¹, „człowiek mediów”²², „człowiek rodziny i nauki”²³, „człowiek z rzadkiego kruszcu łączący łagodność i wrażliwość serca z werwą organizatora”²⁴, „dobry przyjaciel”²⁵. Już same tylko przywołane prasowe charakterystyki postaci A. Zięby uzasadniają podjęcie próby opracowania syntezy głównych kierunków jego blisko 40-letniego zaangażowania społecznego na rzecz ochrony życia ludzkiego na każdym etapie jego trwania. Celem niniejszego przedłożenia jest dokonanie wstępnej analizy wkładu Antoniego Zięby w rozwój ruchu *pro-life* w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem rekonstrukcji jego osobistej drogi życiowej oraz modlitewnego i instytucjonalnego wymiaru jego działalności *pro-life*. Praca ta ma charakter przyczynkarski i stanowi wprowadzenie do szerszego opracowania monograficznego.

-
- ⁷ M. Łącka, B. Gancarz, *Fenomen Zięby*, „Gość Niedzielny” 2018, nr 20, s. 7.
- ⁸ M. Bochenek, *Pozostanie wzorem*, „Nasz Dziennik” 2018, nr 105 (6159), s. 15.
- ⁹ L. Dudkiewicz, *Mistrz w sztafecie obrony życia*, „Niedziela” 2018, nr 20, s. 14.
- ¹⁰ M. Cichoń, *Odszedł wielki obrońca życia*, „Niedziela” 2018, nr 19, s. 16.
- ¹¹ S. Dziwisz, *Bezkompromisowy obrońca życia*, „Źródło”. Tygodnik rodzin katolickich 2018, nr 20 (1377), s. 4.
- ¹² M. Wilczek, *Bądźmy wierni jego misji*, s. 6.
- ¹³ D. Hybel, *Odszedł charyzmatyczny obrońca życia*, „Głos dla Życia” 2018, nr 3 (152), s. 4.
- ¹⁴ E. Staniek, *Charyzmatyk*, „Źródło”. Tygodnik rodzin katolickich 2018, nr 20 (1377), s. 7.
- ¹⁵ Redakcja, *Świadek Ewangelii Życia*, „Źródło”. Tygodnik rodzin katolickich 2018, nr 20 (1377), s. 22.
- ¹⁶ I. Skubiś, *Śp. dr inż. Antoni Zięba – Obrońca Życia i Świadek Zmartwychwstania*, „Niedziela” 2018, nr 19, s. 3.
- ¹⁷ J. Sosnowska, *Inżynier o gorejącym sercu misjonarza*, „WPIS” 2018, nr 4 (90), s. 70.
- ¹⁸ T. Król, J. Tęcza-Ćwierz, *Kim był śp. Antoni Zięba?*, „Wychowawca” 2018, nr 6 (302), s. 5; T. Król, *Inżynierski umysł dla życia*, „Droga” 2018, nr 11, s. 13.
- ¹⁹ T. Król, J. Tęcza-Ćwierz, *Kim był śp. Antoni Zięba?*, s. 6; T. Król, *Inżynierski umysł dla życia*, s. 12.
- ²⁰ J. Kawecki, S. Pyrak, *Śp. dr inż. Antoni Zięba (1948-2018)*, „Inżynieria i Budownictwo” 2018, nr 7-8, s. 438.
- ²¹ F. Płonka, *Człowiek wyjątkowej wiary i wyjątkowego czynu*, „Źródło”. Tygodnik rodzin katolickich 2018, nr 20 (1377), s. 29.
- ²² D. Hybel, *Odszedł charyzmatyczny obrońca życia*, s. 4.
- ²³ Tamże, s. 4.
- ²⁴ B. Falkowska, *Testament obrońcy życia*, „Nasz Dziennik” 2018, nr 102 (6156), s. 3.
- ²⁵ A. Kisiel, *Antoni Zięba – dobry przyjaciel*, „Źródło”. Tygodnik rodzin katolickich 2018, nr 20 (1377), s. 5.

1. Droga życiowa

Antoni Zięba urodził się w rodzinie górniczej 5 lipca 1948 r., w dniu liturgicznego wspomnienia św. Antoniego Marii Zaccarii, założyciela barnabitołów²⁶. Jego rodzice odeszli przedwcześnie²⁷. W rodzinnym Jaworznie ukończył szkołę średnią i pozytywnie zdał egzamin dojrzałości. Podjął studia z budownictwa na Wydziale Inżynierii Sanitarnej i Wodnej Politechniki Krakowskiej (PK). W 1971 r. obronił pracę magisterską *Zagadnienia obliczeniowe i konstrukcyjne rurociągów ułożonych w ziemi*²⁸. Następnie rozpoczął pracę jako asystent prof. Romana Ciesielskiego na stanowisku naukowo-badawczym w Instytucie Mechaniki Budowli PK. W macierzystej uczelni prowadził zajęcia dydaktyczne przez ponad 40 lat, począwszy od 1971 r. aż do przejścia na emeryturę w roku 2011²⁹. Był uznanym nauczycielem akademickim i sam cenił pracę dydaktyczną³⁰. Studentów traktował podmiotowo³¹. Uzyskiwał wysokie noty w ocenach wykładowców³². Pod wpływem jego osobowości wielu studentów zaangażowało się w działalność *pro-life*³³. Pośród nich był Adam Kisiel, przyszły wieloletni redaktor naczelny Tygodnika rodzin katolickich „Źródło”³⁴. Inżynier, bo ten tytuł zawodowy Antoni Zięba szczególnie sobie upodobał, naukowo specjalizował się w propagacji fali wstrząsowej, statyce gruntu, dynamice budowli liniowych i wielkogabarytowych³⁵. Prowadził badania doświadczalne³⁶. Współorganizował (jako sekretarz) cykliczne konferencje naukowe dotyczące oddziaływania wstrząsów parasejsmicznych na budowle³⁷. Pod kierunkiem R. Ciesielskiego obronił doktorat na podstawie dysertacji *Redukcja drgań przenoszonych przez podłoże gruntowe za pomocą pionowych, wypełnionych szczelin* i w 1980 r. uzyskał stopień naukowy doktora nauk technicznych w zakresie budownictwa lądowego. Ogłosił ponad 40 autorskich i współautorskich prac naukowo-technicznych. Na drzwiach gabinetu w Katedrze Statyki i Dynamiki Budowli PK

²⁶ Por. M. Guziak-Nowak, *Inżynierze, dziękuję*, „Przewodnik Katolicki”, 2018, nr 19, s. 32.

²⁷ Por. tamże.

²⁸ Por. A. Zięba, *Zagadnienia obliczeniowe i konstrukcyjne rurociągów ułożonych w ziemi*, Kraków 1971 [maszynopis].

²⁹ Por. J. Sosnowska, *Inżynier o gorącym sercu misjonarza*, s. 70; J. Kawecki, S. Pyrak, *Śp. dr inż. Antoni Zięba*, s. 438.

³⁰ Por. J. Kawecki, *Inżynier Antoni Zięba obrońca życia człowieka, nasz przyjaciel i współpracownik*, „Źródło”. Tygodnik rodzin katolickich 2018, nr 20 (1377), s. 15; J. Dulińska, *Taki był Inżynier*, „Źródło”. Tygodnik rodzin katolickich 2018, nr 21 (1378), s. 10.

³¹ Por. T. Król, J. Tęcza-Ćwierz, *Kim był śp. Antoni Zięba?*, s. 6.

³² Por. tamże; J. Kawecki, S. Pyrak, *Śp. dr inż. Antoni Zięba*, s. 438.

³³ Por. J. Kawecki, *Inżynier Antoni Zięba*, s. 15; J. Dulińska, *Taki był Inżynier*, s. 10.

³⁴ Por. M. Cichoń, *Odszedł wielki obrońca życia*, s. 16.

³⁵ Por. *Dr inż. Antoni Zięba*, http://nauka-polska.pl/#/profile/scientist?id=35943&_k=c61ake [dostęp: 04.02.2019 r.]. Zob. baza publikacji Antoniego Zięby w repozytorium Politechniki Krakowskiej, <https://suw.biblos.pk.edu.pl/search&query=Zi%C4%99ba%20Antoni&termId=1,2,79> [dostęp: 04.02.2019 r.].

³⁶ J. Kawecki, S. Pyrak, *Śp. dr inż. Antoni Zięba*, s. 438.

³⁷ Por. J. Kawecki, *Inżynier Antoni Zięba*, s. 15.

studenci modli zapoznać się z jego niekonwencjonalnym portretem na kartce formatu A6, przedstawiającym kropkę z podpisem „Antoni Zięba. Wierny portret w pierwszym dniu od poczęcia”³⁸. Znajomość z Jerzym Ciesielskim, obecnie sługą Bożym, a u końca lat 60. XX w. jego wykładowcą w Instytucie Mechaniki Budowli, stanowiła dla niego źródło radości i dumy³⁹. Szczycił się faktem, iż był jego uczniem⁴⁰. Często odwoływał się do wypowiedzi tego tragicznie zmarłego w Sudanie profesora⁴¹.

Swoją przyszłą żonę, Alicję, poznał już w przedszkolu. Ich wspólna znajomość trwała 67 lat, z czego 47 lat przypadło na szczęśliwe małżeństwo, w którym narodził się syn Wojciech i córka Katarzyna⁴². Państwo Ziębowie sakrament małżeństwa zawarli jeszcze podczas studiów⁴³. Cieszyli się czworgiem wnucząt. W licznych wystąpieniach publicznych inżynier Zięba wielokrotnie podkreślał, iż jego szerokie zaangażowanie społeczne nie byłoby możliwe, gdyby nie cierpliwa i ofiarna postawa małżonki wspomagającej go w kolejnych inicjatywach, nierzadko przejmującej ciężar spełniania obowiązków domowych i budującej przyjazną działalność *pro-life* atmosferę życia rodzinnego⁴⁴. W ostatnim wywiadzie stwierdził, iż blisko 40-letni dorobek wydawniczy, edukacyjny i organizacyjny w zakresie apostołatu mediów katolickich i obrony życia ludzkiego jest szczególnym osiągnięciem również jego żony⁴⁵. Udana pożyteczność małżeńska dopełniła śmierć w ramionach małżonki wiernie czuwającej przy umierającym mężu w Hospicjum św. Łazarza w Krakowie⁴⁶. Odszedł w opinii świętości 3 maja 2018 r., tuż po godz. 17, nie ukończywszy 70. roku życia. W tym czasie w Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach dobiegały do końca ogólnopolskie Rekolekcje dla Rodziców po Śmierci Dziecka „Tobie, Panie, zaufałem”, których był współorganizatorem i gorliwym zwolennikiem. Na krótko przed śmiercią odchodzącego inżyniera Ziębę odwiedził w hospicjum kard. Stanisław Dziwisz, osobisty sekretarz Jana Pawła II, oraz abp Marek Jędraszewski, metropolita krakowski i wiceprzewodniczący Konferencji Episkopatu Polski (KEP)⁴⁷.

Posługując się językiem pozbawionym negatywnego przekazu, A. Zięba w pierwszej kolejności kształtował charakter i wrażliwość swoich dzieci przez modlitwę

³⁸ Por. M. Guziak-Nowak, *Inżynierze, dziękuję*, s. 32; M. Łącka, B. Gancarz, *Fenomen Zięby*, s. 6.

³⁹ Por. M. Guziak-Nowak, *Inżynierze, dziękuję*, s. 32.

⁴⁰ Por. T. Król, J. Tęcza-Ćwierz, *Kim był śp. Antoni Zięba?*, s. 6.

⁴¹ Por. T. Król, *Inżynierski umysł dla życia*, s. 12.

⁴² Por. J. Tęcza-Ćwierz, *U honorowany za działalność pro-life*, „Źródło”. Tygodnik rodzin katolickich 2018, nr 20 (1377), s. 10; M. Wilczek, *Bądźmy wierni jego misji*, s. 6.

⁴³ Por. J. Kawecki, *Inżynier Antoni Zięba*, s. 15.

⁴⁴ Por. tamże; K. Gałuszka, *Nauczył mnie zachwyty nad życiem*, „Źródło”. Tygodnik rodzin katolickich 2018, nr 20 (1377), s. 12; J. Sosnowska, *Inżynier o gorejącym sercu misjonarza*, s. 71; M. Wilczek, *Bądźmy wierni jego misji*, s. 6.

⁴⁵ Por. J. Tęcza-Ćwierz, *U honorowany za działalność pro-life*, s. 10.

⁴⁶ Por. S. M. Piętka OFMConv., „Kapłanie Boży” – w słuchawce telefonu, „Źródło”. Tygodnik rodzin katolickich 2018, nr 20 (1377), s. 7; M. Łącka, B. Gancarz, *Fenomen Zięby*, s. 7.

⁴⁷ Por. Redakcja, *Świadek Ewangelii Życia*, s. 22; D. Hybel, *Odszedł charyzmatyczny obrońca życia*, s. 4.

i edukację domową, ukazując piękno rozwoju prenatalnego człowieka⁴⁸. W tym celu wykorzystywał sprowadzone z Zachodu kolorowe zdjęcia dzieci nienarodzonych⁴⁹. Gromadził rodzinę na codziennej wieczornej modlitwie ofiarowanej w ich intencji⁵⁰. Z biegiem lat dzieci włączały się na miarę swoich sił i możliwości w działalność ojca, stając się jego aktywnymi współpracownikami⁵¹. We wczesnym okresie młodzieńczym pomagały wykonywać kopie fotografii dziecka prenatalnego na używanej kserokopiarce zakupionej w Skandynawii, które inżynier Zięba nocami rozwieszał na słupach ulicznych lub upowszechniał pocztą⁵². Z biegiem czasu zaangażowanie dorastających dzieci przybierało coraz bardziej zróżnicowane formy. Począwszy od przygotowania stron internetowych założonych stowarzyszeń przez koordynację ich płynności finansowej i działalności wydawniczej poszczególnych tytułów prasowych aż do pełnego przejścia po śmierci ojca odpowiedzialności za wszystkie powołane przez niego dzieła, przy równoczesnym samodzielnym rozwoju własnych form aktywności społecznej, jak prężenie działająca Polska Fundacja dla Afryki⁵³.

Żywa pobożność maryjna i osobisty kult św. Maksymiliana Kolbe, męczennika KL Auschwitz i apostoła prasy drukowanej okresu międzywojnia, skłoniły A. Ziębę do wstąpienia w szeregi Rycerstwa Niepokalanej (MI)⁵⁴. Każdego roku, 14 sierpnia, organizował pielgrzymki do oświęcimskiego obozu zagłady, by uczcić kolejną rocznicę męczeńskiej śmierci św. Maksymiliana, całkowicie pokrywając koszty podróży jej uczestników⁵⁵. Postacią franciszkańskiego zakonnika zafascynowała go babcia, która uczyła wnuka czytać posługując się starymi numerami miesięcznika „Rycerza Niepokalanej”⁵⁶. Sam dawał świadectwo, iż jego działalność społeczna, zwłaszcza w zakresie mediów katolickich, miała swe źródło w duchowości i życiorysie św. Maksymiliana⁵⁷. Na rycerza Maryi pasował go 2 września 2001 r. w Niepokalanowie o. Stanisław Piętka OFMConv, późniejszy wieloletni gwardian klasztoru i prezes Narodowego Stowarzyszenia „Rycerstwo Niepokalanej” w Polsce⁵⁸. Z o. Piętką utrzymał zażyłą relację do śmierci, angażując się w rozliczne inicjatywy kulturalne, modlitewne i ewangelizacyjne podejmowane w niepokalanowskim klasztorze i rycerstwie, w tym również w organizację słynnego Międzynarodowego Festiwalu Filmów Katolickich⁵⁹.

⁴⁸ Por. K. Gałuszka, *Nauczył mnie zachwytu nad życiem*, „Źródło”, s. 12.

⁴⁹ Por. tamże, s. 12.

⁵⁰ Por. K. Gałuszka, *Nauczył mnie zachwytu nad życiem*, „Nasza Arka” 2018, nr 6 (210), s. 21.

⁵¹ Por. J. Kawecki, *Inżynier Antoni Zięba*, s. 15.

⁵² Por. K. Gałuszka, *Nauczył mnie zachwytu nad życiem*, „Źródło”, s. 12.-13.

⁵³ Por. tamże; W. Zięba, *Misja Inżyniera Zięby trwa. Razem kontynuujemy jego dzieło!*, „Źródło”. Tygodnik rodzin katolickich 2018, nr 21 (1378), s. 13; J. Kawecki, *Inżynier Antoni Zięba*, s. 15.

⁵⁴ Por. S.M. Piętka, „Kaplania Boży” – w *sluchawce telefonu*, s. 6.

⁵⁵ Por. T. Król, J. Tęcza-Cwierz, *Kim był śp. Antoni Zięba?*, s. 5.

⁵⁶ Por. D. Hybel, *Wystarczy, że będziesz myślący*, „Głos dla Życia” 2018, nr 3 (152), s. 9; tenże, *Odzedł charyzmatyczny obrońca życia*, s. 4.

⁵⁷ Por. D. Hybel, *Wystarczy, że będziesz myślący*, s. 9.

⁵⁸ Por. S.M. Piętka, „Kaplania Boży” – w *sluchawce telefonu*, s. 6.

⁵⁹ Por. tamże, s. 7; D. Hybel, *Wystarczy, że będziesz myślący*, s. 9.

W 2002 r. uzyskał godność kawalera Zakonu Rycerskiego Świętego Grobu Bożego w Jerozolimie podczas Inwestytury w Katedrze Wawelskiej, a sześć lat później został Rycerzem Orderu Jasnogórskiej Bogarodzicy⁶⁰. Należał również do Zakonu Rycerzy Kolumba⁶¹.

Maryjność Antoniego Zięby osiągnęła punkt kulminacyjny 3 maja 2018 r., w uroczystość NMP Królowej Polski, kiedy odszedł do wieczności⁶². Nie była to data przypadkowa w jego życiu⁶³. Wszystkie podejmowane inicjatywy *pro-life* i apostołatu prasy drukowanej zawierał Maryi w jasnogórskim sanktuarium i w nim gromadził obrońców życia przez kolejnych 38 lat w ramach dorocznych pielgrzymek organizowanych począwszy od 1981 roku⁶⁴. W tę uroczystość maryjną na Jasnej Górze wierni podejmują duchową adopcję dziecka poczętego⁶⁵. Liturgia pogrzebu przypadła w równie wymowny dzień – 8 maja – w którym archidiecezja krakowska obchodzi patronalną uroczystość św. Stanisława Biskupa i Męczennika, szczególnego orędownika ładu moralnego i poszanowania życia ludzkiego w Polsce⁶⁶. Decyzją metropolity krakowskiego abp. M. Jędraszewskiego, który przewodniczył liturgii pogrzebowej i wygłosił homilię, do celebracji Mszy za zmarłego wykorzystano formularz o św. Stanisławie Biskupie i Męczenniku i sprawowano ją w czerwonych szatach liturgicznych. Tym samym liturgia, bardziej niż charakter żałobny, wyrażała dziękczynienie Bogu za obrońców porządku moralnego w Ojczyźnie, którymi niewątpliwie byli św. Stanisław i zmarły A. Zięba. Niemal symbolicznie dziękczynienie to łączyło się z radością zmartwychwstania Chrystusa przeżywaną przez Kościół w przypadającym wówczas okresie wielkanocnym⁶⁷. W pogrzebie inżyniera Zięby uczestniczył przewodniczący Rady ds. Rodziny KEP i ordynariusz diecezji rzeszowskiej bp Jan Wątroba, przewodniczący Komisji Wychowania Katolickiego KEP i sufragan diecezji legnickiej bp Marek Mendyk, a także biskup pomocniczy archidiecezji krakowskiej bp Jan Szkodoń oraz licznie zgromadzeni kapłani, osoby życia konsekrowanego, reprezentanci katolickich organizacji i zakonów rycerskich, czołowi przedstawiciele polskiego środowiska *pro-life* i tysiące wiernych, których kościół pod wezwaniem Matki Bożej Zwycięskiej

⁶⁰ Por. J. Kawecki, *Inżynier Antoni Zięba*, s. 20; J.A. Nalaskowski, *Śp. Antoni, nasz rycerzu*, s. 26; J. Dąbrowski, *Panie, nie pytam, dlaczego go zabrałeś, lecz dziękuję za to, że nam go dałeś*, „Źródło”. Tygodnik rodzin katolickich 2018, nr 21 (1378), s. 8.

⁶¹ Por. J. Kawecki, *Inżynier Antoni Zięba*, s. 20; J. Kawecki, S. Pyrak, *Śp. dr inż. Antoni Zięba*, s. 440.

⁶² Por. J. A. Nalaskowski, *Śp. Antoni, nasz rycerzu*, s. 26.

⁶³ Por. M. Wilczek, *Bądźmy wierni jego misji*, s. 6.

⁶⁴ Por. S. Jarosz, *Zawierzał siebie i dzieło obrony życia poczętych dzieci Pani Jasnogórskiej*, „Źródło”. Tygodnik rodzin katolickich 2018, nr 20 (1377), s. 31; A. Puścikowska, *Zmarł działacz pro-life*, s. 13; B. Falkowska, *Testament obrońcy życia*, s. 3.

⁶⁵ Por. L. Dudkiewicz, *Mistrz w sztafecie obrony życia*, s. 14.

⁶⁶ Por. F. Ślusarczyk, *Z wyobraźnią miłosierdzia*, „Źródło”. Tygodnik rodzin katolickich 2018, nr 20 (1377), s. 14; Redakcja, *Do zobaczenia, Przyjacielu!*, „Cuda i Łaski Boże” 2018, nr 6 (173), s. 3.

⁶⁷ Por. J. A. Nalaskowski, *Śp. Antoni, nasz rycerzu*, s. 26.

w Krakowie–Borku Fałęckim nie mógł pomieścić⁶⁸. Transmisję liturgii Mszy Świętej przeprowadziło Radio Maryja i Telewizja Trwam⁶⁹.

Do uczestników pogrzebu wystosował list kondolencyjny Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej. W liście pożegnalnym Andrzej Duda, opisując dokonania zmarłego, stwierdził:

Studiując historię XX i XXI wieku, przyszłe pokolenia będą czytać o zdumiewających i przerażających aktach pogardy dla fundamentalnej wartości, jaką jest życie człowieka. Ale też z podziwem będą chłonąć wiedzę o najaktywniejszych obrońcach tej wartości. O ludziach takich, jak śp. dr inż. Antoni Zięba – wielkodusznych, prawych, odważnych i wytrwałych⁷⁰.

Podczas uroczystości pogrzebowych odczytano także okolicznościowy list abp. Stanisława Gądeckiego, przewodniczącego KEP. Metropolita poznański określił zmarłego „jednym z najwybitniejszych obrońców życia osób nienarodzonych i promotorów kultury życia w powojennej historii Kościoła w Polsce”⁷¹. Kondolencje nadesłali również: nuncjusz apostolski w Polsce abp Salvatore Pennacchio, prymas Polski i metropolita gnieźnieński abp Wojciech Polak, metropolita warszawski kard. Kazimierz Nycz, metropolita przemyski abp Adam Szal, metropolita wrocławski abp Józef Kupny, ordynariusz diecezji kieleckiej bp Jan Piotrowski, ordynariusz diecezji wrocławskiej bp Wiesław Mering, ordynariusz diecezji płockiej bp Piotr Libera, ordynariusz diecezji opolskiej bp Andrzej Czaja, ordynariusz diecezji ełckiej bp Jerzy Mazur, emerytowany metropolita krakowski kard. Stanisław Dziwisz, emerytowany metropolita wrocławski kard. Henryk Gulbinowicz, były przewodniczący KEP i emerytowany metropolita przemyski abp Józef Michalik, emerytowany metropolita częstochowski abp Stanisław Nowak, emerytowany ordynariusz diecezji drohiczyńskiej bp Antoni Pacyfik Dydyca OFM Cap., emerytowany ordynariusz diecezji łomżyńskiej bp Stanisław Stefanek TChr, emerytowany ordynariusz diecezji zielonogórsko-gorzowskiej bp Stefan Regmunt, emerytowany biskup pomocniczy diecezji łowickiej bp Józef Zawitkowski, kanadyjska obrończyni życia Mary Wagner, zarząd Instytutu Jana Pawła II Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, a także zarząd Instytutu Karola Wojtyły Fundacji Naukowej w Krakowie. Ciało A. Zięby złożono na cmentarzu parafii pod wezwaniem Matki Bożej Zwycięskiej w Krakowie–Borku Fałęckim, na którym znajduje się Krakowski Pomnik Dziecka Utraconego. W jego budowę zmarły także wniósł swój wkład. Zgodnie z życzeniem zmarłego podczas pogrzebu przeprowadzono kwestę na rzecz Hospicjum św. Łazarza w Krakowie, w którym dopełnił swego życia⁷².

⁶⁸ Por. Redakcja, *Świadek Ewangelii Życia*, s. 22-23; M. Cichoń, *Z życia do życia*, „Niedziela” 2018, nr 20, s. 19; S. Mazurczak, *Śp. Antoni Zięba*, s. 19.

⁶⁹ Por. M. Bochenek, *Pozostanie wzorem*, s. 15.

⁷⁰ A. Duda, *List kondolencyjny skierowany do uczestników uroczystości pogrzebowych śp. Antoniego Zięby w Krakowie*, „Źródło”. Tygodnik rodzin katolickich 2018, nr 21 (1378), s. 9.

⁷¹ S. Gądecki, *List kondolencyjny po śmierci dra inż. Antoniego Zięby*, „Źródło”. Tygodnik rodzin katolickich 2018, nr 21 (1378), s. 11.

⁷² Por. M. Wilczek, *Bądźmy wierni jego misji*, s. 6; B. Falkowska, *Testament obrońcy życia*, s. 3.

Za wieloraką działalność społeczną A. Zięba był wielokrotnie nagradzany. Za wkład w obronę życia ludzkiego przyznano mu medal Senatu RP (1999), a za zasługi dla oświaty i wychowania – Medal Komisji Edukacji Narodowej (2001). Otrzymał także nagrodę Fundacji Jana Pawła II (1987), nagrodę im. św. Maksymiliana Marii Kolbego Katolickiego Stowarzyszenia Dziennikarzy (1998), nagrodę miesięcznika „Powściągliwość i Praca” (2002), nagrodę im. Włodzimierza Pietrzaka (2004), nagrodę „Anioł Życia” Zakonu Rycerzy Jana Pawła II (2013) oraz nagrodę „Bez światłocienia” Oddziału Krakowskiego Katolickiego Stowarzyszenia Dziennikarzy (2016)⁷³. Uwieńczeniem dokonań inżyniera Zięby było odznaczenie go na wniosek metropolity krakowskiego przez Franciszka Medalem „Pro Ecclesia et Pontifice” za zasługi dla Kościoła i papieża. Ceremonia wręczenia papieskiego medalu odbyła się 19 marca 2018 r. w uroczystość św. Józefa Oblubieńca NMP, podczas dorocznej Mszy Świętej sprawowanej przez metropolitę w bazylice Mariackiej w Krakowie w intencji społeczności miasta. W homilii abp M. Jędraszewski podkreślił, iż Antoni Zięba

dzięki swojemu ogromnemu zaangażowaniu na rzecz obrony życia, staje przed nami jako ktoś, kto rzeczywiście wziął do serca to wezwanie, które anioł skierował do świętego Józefa: „Nie bój się przyjąć dziecka”. On walczy o dzieci innych mężów i mężczyzn, o dzieci w innych rodzinach, w imię najbardziej pięknie pojętej solidarności międzyludzkiej⁷⁴.

2. Przełom 1979 roku – rozwój działalności *pro-life*

W 1979 r., po pierwszej pielgrzymce papieża Jana Pawła II do Polski, podczas wakacyjnych praktyk inżynierskich, które A. Zięba jako doktorant odbywa w Wiedniu, przypadkowo natrafia w kościele pod wezwaniem Chrystusa Króla na niewielką wystawę konfrontującą piękno prenatalnego rozwoju człowieka z fotografiami zwłok dzieci umieszczonych w workach na śmierci, rozczłonkowanych na skutek późnej aborcji przeprowadzonej w piątym i szóstym miesiącu ciąży⁷⁵. Worki te były wypełnione aż po brzegi⁷⁶. Widok tragicznych skutków aborcji, udokumentowanych na czarno-białym plakacie eksponowanym w parafialnej gablocie, odciska głębokie

⁷³ Por. J. Sosnowska, *Inżynier o gorejącym sercu misjonarza*, s. 71-72; A. Puścikowska, *Zmarł działacz pro life*, s. 13; M. Cichoń, *Odszedł wielki obrońca życia*, s. 16; J. Tęcza-Ćwierz, *U honorowany za działalność pro-life*, s. 9-11; S. Mazurczak, *Śp. Antoni Zięba*, s. 19; T. Król, J. Tęcza-Ćwierz, *Kim był śp. Antoni Zięba?*, s. 6; J. Kawecki, S. Pyrak, *Śp. dr inż. Antoni Zięba*, s. 440; J. Kawecki, *Inżynier Antoni Zięba*, s. 20.

⁷⁴ Cyt. za: J. Sosnowska, *Inżynier o gorejącym sercu misjonarza*, s. 71-72.

⁷⁵ Por. A. Kisiel, *Antoni Zięba – dobry przyjaciel*, s. 5; M. Cichoń, *Odszedł wielki obrońca życia*, s. 16; J. Sosnowska, *Inżynier o gorejącym sercu misjonarza*, s. 70; A. Zięba, *Po 12 latach modlitwy stał się cud*, „Miłujcie się” 2018, nr 3, s. 46; D. Hybel, *Wystarczy, że będziesz myślący*, s. 8.

⁷⁶ Por. M. Wilczek, *Antoni Zięba o początku swej drogi obrońcy życia*, „List do Pani” 2018, nr 6 (265), s. 7.

piętno na duchowości i dalszym życiu młodego inżyniera⁷⁷. Przeżywa on wewnętrzny wstrząs⁷⁸. Podejmuje starania sprowadzenia do Polski kopii fotografii przedstawiających kolejne etapy prenatalnego wzrostu dziecka i ofiary aborcji⁷⁹. Dzięki przychylności proboszcza wiedeńskiego kościoła, w którym zapoznał się z ekspozycją wizualizacji skutków aborcji, udaje mu się zrealizować to przedsięwzięcie⁸⁰. Pozyskane materiały prezentuje w formie wystawy, początkowo na terenie własnej parafii pod wezwaniem Matki Bożej Dobrej Rady w Krakowie–Prokocimiu, a następnie w dwóch krakowskich liceach katolickich, by już unowocześnioną i wzbogaconą o dodatkowe treści i nowe profesjonalnie wykonane zdjęcia dziecka prenatalnego, a także przetłumaczoną na języki obce ekspozycję upowszechnić w kolejnych latach w setkach polskich miast i licznych sanktuariach, począwszy od sanktuarium maryjnego na Jasnej Górze⁸¹. Jego pierwszym współpracownikiem w tym dziele został inżynier A. Kisiel⁸². Opinie wiernych o wystawie zorganizowanej w prokocimskiej parafii, zapisane w okolicznościowej księdze, potwierdzały potrzebę upowszechniania przekazem wizualnym wiedzy o rozwoju prenatalnym człowieka⁸³. Na wiosnę 1980 r. A. Zięba wspólnie z A. Kisielem eksponują przez kilka tygodni wystawę w miasteczku akademickim w Krakowie podczas zabawy juvenaliowej⁸⁴. Przynagła ich do tego dramatyczna okoliczność, iż rezultatem tej imprezy studenckiej w roku 1979 było około 200 aborcji wśród studentek⁸⁵. W pamiątkowej księdze studentki informowały o podjęciu decyzji urodzenia dziecka pod wpływem wystawy, pomimo wywieranych na nich nacisków przez osoby namawiające je do przeprowadzenia aborcji⁸⁶. Pierwsza wersja wystawy przedstawiała nie tylko kolejne etapy wewnątrzmacicznego wzrostu dziecka, ale również przebieg procedury aborcyjnej i szczątki uśmierconych ofiar, opatrzone komentarzem etycznym, informacjami o strategiach obrony nienarodzonych, formach pokuty za grzech dzieciobójstwa prenatalnego, a także sposobach terapii syndromu postaborcyjnego⁸⁷. W późniejszym czasie A. Zięba, pod wpływem sufragana krakowskiego bp. Juliana

⁷⁷ Por. J. Tęcza-Ćwierz, *Uchonorowany za działalność pro-life*, s. 9; J. Sosnowska, *Inżynier o gorącym sercu misjonarza*, s. 70.

⁷⁸ Por. M. Cichoń, *Jak inżynier został obrońcą życia*, „Niedziela” 2018, nr 14, s. 26; M. Łącka, B. Gancarz, *Fenomen Zięby*, s. 6; A. Zięba, *Po 12 latach modlitwy stał się cud*, s. 46.

⁷⁹ Por. J. Kawecki, *Inżynier Antoni Zięba*, s. 16.

⁸⁰ Por. A. Kisiel, *Antoni Zięba – dobry przyjaciel*, s. 5; B. Falkowska, *Testament obrońcy życia*, s. 3.

⁸¹ Por. tamże; J. Kawecki, *Inżynier Antoni Zięba*, s. 16; J. Kawecki, S. Pyrak, *Śp. dr inż. Antoni Zięba*, s. 439; F. Płonka, *Człowiek wyjątkowej wiary*, s. 29.

⁸² Por. J. Kawecki, *Inżynier Antoni Zięba*, s. 16; J. Kawecki, S. Pyrak, *Śp. dr inż. Antoni Zięba*, s. 439; B. Falkowska, *Testament obrońcy życia*, s. 3; D. Hybel, *Wystarczy, że będziesz myślący*, s. 8.

⁸³ Por. J. Kawecki, *Inżynier Antoni Zięba*, s. 16.

⁸⁴ Por. A. Kisiel, *Krucjata Modlitwy w Obronie Poczętych Dzieci*, „Służba Życiu”. Zeszyty problemowe 2008, nr 2, s. 18.

⁸⁵ Por. tamże, s. 17.

⁸⁶ Por. tamże, s. 18.

⁸⁷ Por. F. Płonka, *Człowiek wyjątkowej wiary*, s. 29.

Groblickiego, zrezygnuje z publicznego eksponowania dokumentacji fotograficznej zwłok abortowanych dzieci.

Po powrocie z Wiednia, w Instytucie Mechaniki Budowli Politechniki Krakowskiej inżynier Zięba zapoznaje się z wydaną w drugim obiegu broszurą ks. Tadeusza Dzięgła CM poświęconą ochronie życia dzieci poczętych, którą ktoś pozostawił na jego biurku⁸⁸. Wedle statystyki w niej zawartej w PRL na przełomie 70. i 80. lat XX w. rocznie przeprowadzano aborcję u około 800 000 kobiet⁸⁹. Tym samym aborcja pochłaniała około 2500 ofiar dziennie⁹⁰. Tak wysoka liczba uśmiercanych dzieci wywołuje u niego jeszcze większy wstrząs niż widok ich rozczłonkowanych ciał na wiedeńskiej wystawie⁹¹. Skalę aborcji codziennie wykonywanych w tamtym czasie A. Zięba przedstawił później obrazowo wycinając z papieru dla każdego zabitego dziecka trumnę o rozmiarach 4 x 2 cm⁹². Ponad 2000 trumien ułożonych tuż obok siebie pozwalało wypełnić planszę o długości 8 metrów i wysokości 1 metra⁹³. Doświadczenia zdobyte podczas zagranicznej praktyki inżynierskiej i lektura broszury *pro-life* stają się dla inżyniera Zięby bezpośrednim impulsem do zaangażowania we wszelkie możliwe działania ratujące nienarodzonych od aborcji, czemu sprzyja pozytywna postawa i wsparcie przyjaciół pracujących na Politechnice Krakowskiej (A. Kisiela, Janusza Kaweckiego, Joanny Dulińskiej i innych)⁹⁴. Potwierdzenie słuszności obranego kierunku ochrony życia ludzkiego od poczęcia A. Zięba odnajdzie w nauczaniu papieża Jana Pawła II z pierwszej pielgrzymki do Polski w czerwcu 1979 roku⁹⁵. Po blisko 40 latach od tej przełomowej dla ruchu solidarnościowego pielgrzymki podjął starania o budowę krzyża na krakowskich błoniach, na których polski papież podczas każdej podróży apostołskiej sprawował liturgię Mszy Świętej z udziałem wielomilionowej rzeszy wiernych, a w roku 1979 dokonał bierzmowania dziejów narodu polskiego⁹⁶. Rozpoczynając swoją działalność *pro-life* A. Zięba ma niespełna 32 lata⁹⁷.

⁸⁸ Por. J. Tęcza-Ćwierz, *Uchonorowany za działalność pro-life*, s. 9; M. Cichoń, *Odszedł wielki obrońca życia*, s. 16; też, *Jak inżynier został obrońcą życia*, s. 26; M. Łącka, B. Gancarz, *Fenomen Zięby*, s. 6.

⁸⁹ Por. J. Tęcza-Ćwierz, *Uchonorowany za działalność pro-life*, s. 9-10; J. Sosnowska, *Inżynier o gorejącym sercu misjonarza*, s. 70.

⁹⁰ Por. M. Cichoń, *Odszedł wielki obrońca życia*, s. 16; też, *Jak inżynier został obrońcą życia*, s. 26; J. Sosnowska, *Inżynier o gorejącym sercu misjonarza*, s. 70.

⁹¹ Por. J. Tęcza-Ćwierz, *Uchonorowany za działalność pro-life*, s. 9; A. Zięba, *Po 12 latach modlitwy stał się cud*, s. 46; M. Wilczek, *Antoni Zięba o początku swej drogi obrońcy życia*, s. 7; D. Hybel, *Wystarczy, że będziesz myślący*, s. 8.

⁹² Por. A. Kisiel, *Krucjata Modlitwy w Obronie Poczętych Dzieci*, s. 17.

⁹³ Por. tamże.

⁹⁴ Por. J. Tęcza-Ćwierz, *Uchonorowany za działalność pro-life*, s. 9; D. Hybel, *Wystarczy, że będziesz myślący*, s. 8; J. Kawecki, S. Pyrak, *Śp. dr inż. Antoni Zięba*, s. 439.

⁹⁵ Por. J. Kawecki, *Inżynier Antoni Zięba*, s. 16.

⁹⁶ Por. J. Sosnowska, *Inżynier o gorejącym sercu misjonarza*, s. 71.

⁹⁷ Por. M. Cichoń, *Odszedł wielki obrońca życia*, s. 16; J. Sosnowska, *Inżynier o gorejącym sercu misjonarza*, s. 70.

3. Formy działalności *pro-life*

W 1980 r., z inicjatywą powołania Krucjaty Modlitwy w Obronie Poczętych Dzieci, Antoni Zięba zwraca się do ks. dr. Edwarda Stańka, adiunkta w Katedrze Patrologii Papieskiego Wydziału Teologicznego w Krakowie. Pierwsza rozmowa z ks. E. Stańkiem wywołuje kolejny wstrząs. Kapłan kreśli przed nim trudności, jakie może napotkać w realizacji tej inicjatywy ze strony duchowieństwa. Dotychczas inżynier Zięba żywił przekonanie, iż dzieło modlitwy w intencji ochrony życia człowieka nienarodzonego spotka się z niewątpliwą aprobatą hierarchów. Wychowany w głęboko religijnej rodzinie, nosił w sobie bowiem bardzo pozytywny obraz Kościoła. Już podczas pierwszej rozmowy ks. E. Staniek stara się osadzić młodego naukowca w realiach życia kościelnego i przygotować na trudy zmagania się z możliwym niezrozumieniem, brakiem akceptacji i odrzuceniem przez duchowieństwo. Prowadzi z nim intensywny dialog, otwarcie zadając pytania o gotowość koordynowania krucjatą w przypadku sprzeciwu proboszczów, przełożonych wspólnot zakonnych i kapelanów, a nawet metropolity krakowskiego i prymasa Polski. Za każdym razem A. Zięba udziela odpowiedzi pozytywnej. Zastrzega jednak, że jedynie brak zgody papieża Jana Pawła II powstrzyma go od powołania i rozwijania krucjaty. Jego nieugięta postawa skłania ks. E. Stanika do włączenia się w modlitewną inicjatywę. Po pięciu latach inżynier Zięba podziękuje kapłanowi za twardość tej pierwszej rozmowy. Wskazane wówczas przez kapłana trudności, z jakimi będzie się musiał zmierzyć dążąc do uzyskania aprobaty Kościoła dla inicjowanego ruchu modlitewnego, sprawdziły się z zadziwiającą dokładnością. Wielu proboszczów nie wyraziło zgody na rozpoczęcie krucjaty w prowadzonych przez siebie parafiach. Ówczesny metropolita krakowski kard. Franciszek Macharski swoją decyzję uzależnił od postawy kard. Józefa Glempa. Prymas podczas pierwszej i decydującej audyencji wyraził bezwzględną odmowę i polecił bezzwłocznie opuścić pałac arcybiskupi. Jedynie upór A. Zięby sprawił, że ostatecznie spotkanie to zakończyło się jednak uzyskaniem aprobaty Kościoła i błogosławieństwem prymasa⁹⁸.

Krucjata Modlitwy w Obronie Poczętych Dzieci wyrosła z nauczania papieża Jana Pawła II wygłoszonego podczas jego pierwszej pielgrzymki do ojczyzny⁹⁹. Inżynier Zięba szczegółowo studiuje przemówienia i homilie papieskie opublikowane przez krakowską kurię po zakończonej podróży apostolskiej¹⁰⁰. Dwa wystąpienia Jana Pawła II wywierają na nim niezatarty ślad¹⁰¹. Pierwszym jest orędzie o najważniejszym przesłaniu papieża, będące wezwaniem do nieustannej modlitwy, wypowiedziane 7 czerwca 1979 r. w Sanktuarium Pasyjno Maryjnym w Kalwarii Zebrzydowskiej:

⁹⁸ Por. E. Staniek, *Charyzmatyk*, s. 7.

⁹⁹ Por. M. Cichoń, *Odszedł wielki obrońca życia*, s. 17; D. Hybel, *Wystarczy, że będziesz myślący*, s. 8.

¹⁰⁰ Por. M. Cichoń, *Jak inżynier został obrońcą życia*, s. 26.

¹⁰¹ Por. J. Sosnowska, *Inżynier o gorącym sercu misjonarza*, s. 70; M. Wilczek, *Antoni Zięba o początku swej drogi obrońcy życia*, s. 7.

Jeśli mamy żyć tym słowem, słowem Bożym, trzeba „nie ustawać w modlitwie!”. Może to być nawet modlitwa bez słów... Niech z tego miejsca do wszystkich, którzy mnie słuchają tutaj albo gdziekolwiek, przemówi proste i zasadnicze papieskie wezwanie do modlitwy. A jest to wezwanie najważniejsze. Najistotniejsze orędzie!¹⁰²

Następnego dnia – 8 czerwca – Jan Paweł II kieruje w Nowym Targu apel do rodzin o poszanowanie życia poczętego człowieka: „I życzę, i modłę się o to stale, ażeby rodzina polska dawała życie, żeby była wierna świętemu prawu życia”¹⁰³. Słowa tego apelu stają się dewizą działalności *pro-life* A. Zięby¹⁰⁴. Fragmenty wystąpień papieskich wielokrotnie poddaje on pod dyskusje w kierowanym przez dr Wandę Półtawską (z którą nawiązuje ścisłą współpracę) Instytucie Teologii Rodziny, powołanym przez kard. Karola Wojtyłę w 1967 r. przy Papieskim Wydziale Teologicznym w Krakowie (PWT)¹⁰⁵. Na kanwie tych rozmów rodzi się w nim plan założenia Krucjaty Modlitwy w Obronie Poczętych Dzieci¹⁰⁶. Żywi bowiem głębokie przekonanie, iż działalności społecznej w zakresie ochrony życia ludzkiego musi towarzyszyć intensywna modlitwa, a wręcz powinna ją poprzedzać¹⁰⁷. Swoją intuicję pozytywnie weryfikuje w nauczaniu papieża Jana Pawła II. Właściwych kierunków działania poszukuje także w medytacji Dziejów Apostolskich, pragnąc rozpoznać metody ewangelizacji pierwszych chrześcijan¹⁰⁸. Modlitwą chce objąć w pierwszej kolejności członków Komitetu Centralnego PZPR, bezpośrednio decydujących o porządku prawnym PRL¹⁰⁹. Wsparcie inicjatywy powołania ruchu modlitewnego znajduje w świeckich pracownikach Instytutu Teologii Rodziny PWT, Wydziału Duszpasterstwa Rodzin krakowskiej kurii metropolitalnej i Politechniki Krakowskiej oraz innych działaczach katolickich (W. Półtawska, Janusz Kawecki, Grażyna Kich, Jadwiga Wronicz, Beata Trzcińska, Janina Palus, Halina i Czesław Chytrowie, Paweł Wosicki, A. Kisiel)¹¹⁰.

¹⁰² Jan Paweł II, *Przemówienie do pielgrzymów zgromadzonych w sanktuarium Matki Bożej. Kalwaria Zebrzydowska, 7 czerwca 1979 r.*, w: tenże, *Pielgrzymki do Ojczyzny: przemówienia, homilie*, red. J. Poniewierski, Kraków 2005³, s. 149.

¹⁰³ Jan Paweł II, *Homilia w czasie Mszy św. Nowy Targ, 8 czerwca 1979 r.*, w: tenże, *Pielgrzymki do Ojczyzny: przemówienia, homilie*, red. J. Poniewierski, Kraków 2005³, s. 161.

¹⁰⁴ Por. J. Sosnowska, *Inżynier o gorejącym sercu misjonarza*, s. 70; M. Wilczek, *Antoni Zięba o początku swej drogi obrońcy życia*, s. 7.

¹⁰⁵ Por. J. Kawecki, *Inżynier Antoni Zięba*, s. 16.

¹⁰⁶ Por. J. Kawecki, S. Pyrak, *Śp. dr inż. Antoni Zięba*, s. 439.

¹⁰⁷ Por. J. Kawecki, *Inżynier Antoni Zięba*, s. 16; F. Płonka, *Człowiek wyjątkowej wiary*, s. 29; A. Zięba, *Po 12 latach modlitwy stał się cud*, s. 46; M. Wilczek, *Antoni Zięba o początku swej drogi obrońcy życia*, s. 7; Redakcja, *Do zobaczenia, Przyjacielu!*, s. 3.

¹⁰⁸ Por. M. Guziak-Nowak, *Inżynierze, dziękuję*, s. 33.

¹⁰⁹ Por. M. Łącka, B. Gancarz, *Fenomen Zięby*, s. 6.

¹¹⁰ Por. H. Chytra, C. Chytra i in., *Program Krucjaty Modlitwy w Obronie Poczętych Dzieci*, „List do Pani” 2018, nr 6 (265), s. 7; J. Sosnowska, *Inżynier o gorejącym sercu misjonarza*, s. 71; J. Kawecki, S. Pyrak, *Śp. dr inż. Antoni Zięba*, s. 439; A. Kisiel, M. Nieniewska, A. Zięba, *Krucjata Modlitwy w Obronie Poczętych Dzieci*, „Służba Życiu”. Zeszyty problemowe 1999, nr 1, s. 30.

Krucjatę zainaugurowano 12 października 1980 r. w ogłoszonym przez Jana Pawła II Ogólnoświatowym Dniu Modlitw w Intencji Rodzin¹¹¹. Za aprobatą metropolity krakowskiego kard. F. Macharskiego podjęto modlitwę w dwóch intencjach: obudzenia sumień i wrażliwości Polaków na wartość życia ludzkiego i godność osobową człowieka od poczęcia oraz zniesienia stalinowskiej ustawy aborcyjnej z 27 kwietnia 1956 r. i uchwalenia prawa chroniącego życie każdego dziecka od poczęcia bez jakichkolwiek wyjątków¹¹². W początkowym okresie krucjata przybrała formę trzymiesięcznej modlitwy, której uczestnicy zobowiązywali się do codziennej Mszy Świętej połączonej z przyjęciem komunii¹¹³. Do tak intensywnego udziału w krucjacie przystąpiło około 1000 osób z całej Polski oraz kolejne 2000 osób wspomagających ją swoim cierpieniem, które z racji stanu zdrowia lub wieku nie mogły dopełnić warunku codziennego pełnego uczestnictwa w Eucharystii¹¹⁴. Po trzech miesiącach, na przełomie 1980 i 1981 r., opracowano szczegółowy plan krucjaty i warunki udziału, które obejmowały przez okres jednego roku codzienną modlitwę we wskazanych intencjach i przynajmniej raz w miesiącu pełny udział we Mszy Świętej w dzień powszedni lub ofiarowanie przez osoby chore jednego dnia swego cierpienia¹¹⁵. W 25. roku istnienia krucjaty, za zgodą ówczesnego metropolity krakowskiego kard. S. Dziwisza, do warunków dołączono zobowiązanie zachowania postu w każdą środę oraz poszerzono cele krucjaty, podejmując od 12 października 2005 r. modlitwę w następujących intencjach: przebłagalnej – za grzechy popełnione w Polsce przeciw życiu ludzkiemu; dziękczynnej – za życie dzieci uratowanych od aborcji oraz sumienia rodziców i pracowników służby zdrowia, a także za zmianę ustawodawstwa w Polsce w większym stopniu chroniącego życie człowieka od poczęcia; błagalnej – o dalsze formowanie postawy szacunku wobec godności i życia osoby ludzkiej na każdym etapie jego trwania, zwłaszcza osób nienarodzonych, chorych i starszych; błagalnej – o wprowadzenie konstytucyjnej gwarancji ochrony życia ludzkiego od poczęcia do naturalnej śmierci¹¹⁶. Program krucjaty był w późniejszym czasie kilkakrotnie aktualizowany, zachowując jednak swój zasadniczy trzon. Od 1986 r. asystentem kościelnym ruchu modlitewnego obrońców życia jest ks. prałat Stanisław

¹¹¹ Por. J. Sosnowska, *Inżynier o gorejącym sercu misjonarza*, s. 70-71; A. Zięba, *Po 12 latach modlitwy stał się cud*, s. 46; A. Kisiel, *Krucjata Modlitwy w Obronie Poczętych Dzieci*, s. 18.

¹¹² Por. A. Zięba, *Cele Krucjaty Modlitwy w Obronie Poczętych Dzieci*, „Niedziela” 2018, nr 20, s. 14; tenże, *Po 12 latach modlitwy stał się cud*, s. 46; A. Kisiel, M. Nieniewska, A. Zięba, *Krucjata Modlitwy w Obronie Poczętych Dzieci*, s. 30.

¹¹³ Por. A. Zięba, *Zwycięstwo przed modlitwą. XXX-lecie Krucjaty Modlitwy w Obronie Poczętych Dzieci. Wystąpienie na V Światowym Modlitewnym Kongresie dla Życia, Rzym 7.10. 2010*, Broszura Edukacyjna Polskiego Stowarzyszenia Obrońców Życia Człowieka w Krakowie, s. 2.

¹¹⁴ Por. tamże; A. Kisiel, *Krucjata Modlitwy w Obronie Poczętych Dzieci*, s. 18.

¹¹⁵ Por. A. Kisiel, M. Nieniewska, A. Zięba, *Krucjata Modlitwy w Obronie Poczętych Dzieci*, s. 30; A. Kisiel, *Krucjata Modlitwy w Obronie Poczętych Dzieci*, s. 18.

¹¹⁶ Por. A. Zięba, *Cele Krucjaty Modlitwy w Obronie Poczętych Dzieci*, s. 14-16; H. Chytra, C. Chytra i in., *Program Krucjaty Modlitwy w Obronie Poczętych Dzieci*, „Niedziela” 2018, nr 20, s. 17; A. Zięba, *Zwycięstwo przed modlitwą*, s. 3; H. Chytra, C. Chytra i in., *Program Krucjaty Modlitwy w Obronie Poczętych Dzieci*, „List do Pani”, s. 7; B. Falkowska, *Testament obrońcy życia*, s. 3.

Maślanka, wieloletni diecezjalny duszpasterz rodzin w archidiecezji krakowskiej¹¹⁷. Liczba osób, która przystąpiła do krucjaty, już w pierwszych latach przekroczyła 100 000 członków¹¹⁸.

W ramach krucjaty wypracowano różne propozycje formacyjno-modlitewne dla jej uczestników, jak: doroczna pielgrzymka obrońców życia na Jasną Górę w sobotę poprzedzającą Uroczystość Zwiastowania Pańskiego (w 2019 r. odbyła się już 39. edycja); adoracja Najświętszego Sakramentu w kościele Sióstr Felicjanek w Krakowie (ostatni wtorek miesiąca); comiesięczne spotkania modlitewne w bazylice Bożego Miłosierdzia w Krakowie–Łagiewnikach połączone z możliwością przyjęcia duchowej adopcji dziecka poczętego (druga sobota miesiąca)¹¹⁹.

Od samych początków zawiązania krucjaty inżynier Zięba upowszechnia ją podczas niedzielnych prelekcji organizowanych w parafiach, którym towarzyszy ekspozycja wystawy o prenatalnym rozwoju człowieka i skutkach aborcji. W salkach katechetycznych emituje film „Niemy krzyk” nawróconego amerykańskiego abortera dr. Bernarda Nathansona, ukazujący zabieg aborcji na trzymiesięcznym dziecku i jego rozpaczliwą próbę obrony przed inwazją lekarza¹²⁰. Wystąpienia młodego mężczyzny, i to w dodatku inżyniera budownictwa, publicznie poruszającego w kościołach tak trudny problem aborcji, wzbudzają zaskoczenie i zakłopotanie wiernych¹²¹. Dzięki konsekwentnej pracy liczba członków krucjaty wzrasta. Dołączają do Zięby także nowi współpracownicy. Pierwsza grupa zaangażowanych przez niego obrońców życia spotyka się w bazylice oo. Jezuitów na ul. Kopernika w Krakowie¹²². Dysponują niewielkim pomieszczeniem, przed wejściem którego postawiono figurę o Maksymiliana Kolbego, obranego za patrona ich działalności¹²³. W późniejszym czasie obrońcy życia korzystają z gościny kurii krakowskiej¹²⁴. Pomimo silnej cenzury drukują i kolportują w parafiach początkowo skromne ulotki¹²⁵. Głoszą prelekcje w seminariach duchownych, diecezjalnych i zakonnych, a także organizują wystawy *pro-life* w duszpasterstwach akademickich¹²⁶. Zasadniczo trud publicznych wystąpień

¹¹⁷ Por. A. Kisiel, M. Nieniewska, A. Zięba, *Krucjata Modlitwy w Obronie Poczętych Dzieci*, s. 30.

¹¹⁸ Por. A. Zięba, *Po 12 latach modlitwy stał się cud*, s. 46; A. Kisiel, M. Nieniewska, A. Zięba, *Krucjata Modlitwy w Obronie Poczętych Dzieci*, s. 31.

¹¹⁹ Por. <http://krucjata.org/formy-modlitwy/> [dostęp: 06.02.2019 r.]; F. Ślusarczyk, *Z wyobraźnią miłosierdzia*, s. 14.

¹²⁰ Por. H. Chytra, C. Chytra, *Daru życia nie zmarnował*, „Źródło”. Tygodnik rodzin katolickich 2018, nr 20 (1377), s. 25.

¹²¹ Por. tamże.

¹²² Por. tamże; R. Michalik, *Ocalal życie bezbronnych*, „Źródło”. Tygodnik rodzin katolickich 2018, nr 20 (1377), s. 30.

¹²³ Por. H. Chytra, C. Chytra, *Daru życia nie zmarnował*, s. 25.

¹²⁴ Por. R. Michalik, *Ocalal życie bezbronnych*, s. 30.

¹²⁵ Por. J. Tęcza-Ćwierz, *Uchonorowany za działalność pro-life*, s. 10.

¹²⁶ Por. D. Raś, *Śladami patrona*, „Źródło”. Tygodnik rodzin katolickich 2018, nr 20 (1377), s. 28; J. A. Nalaskowski, *Śp. Antoni, nasz rycerzu*, s. 26-27; F. Płonka, *Człowiek wyjątkowej wiary*, s. 29; S. Jarosz, *Zawierzał siebie i dzieło obrony życia poczętych dzieci Pani Jasnogórskiej*, s. 31.

przyjmuje na siebie inżynier Zięba¹²⁷. Stopniowo ich działalność poszerza się o nowe formy i miejsca przekazu. Pokonują także piętrzone przed nimi trudności ze strony Wojewódzkiego Urzędu Cenzury, który w 1986 r. odmówił druku plakatu ze zdjęciem dziecka w trzecim miesiącu ciąży, domagając się pisemnego poświadczenia kurii metropolitalnej w Krakowie o ekspozycji plakatu wyłącznie w kościołach archidiecezji¹²⁸.

Antoni Zięba pragnie dotrzeć z przesłaniem afirmacji życia także do osób niewierzących, niepodzielających światopoglądu katolickiego. Dąży do powołania w ramach krucjaty zespołu naukowo-konsultacyjnego, który dostarczy naukowych argumentów potwierdzających prawdę o człowieczeństwie ludzkiego płodu i dramatycznych konsekwencjach aborcji. Członkom zespołu wyznacza jeden cel – przez profesjonalnie opracowane materiały edukacyjne przełamać monopol ideologii socjalistycznej propagującej aborcję „na życzenie”. W jego skład wchodzi przedstawiciele różnych specjalności naukowych, narażając się na szykany ze strony władz PRL. Pod kierunkiem dr. n. med. Rafała Michalika zostaje przygotowana broszura *Ocalić życie bezbronnemu*, jedno z podstawowych opracowań krucjaty dystrybuowane przez szereg następnych lat. Materiały edukacyjne tłumaczone na języki obce trafiają do odbiorców na Ukrainie, Słowacji i do Czech. Tym samym w 80. latach XX w. krucjata opiera swoją działalność na dwóch zasadniczych filarach: modlitwie i edukacji. Po roku 1989 zespół podejmuje kolejne formy aktywności. Powstaje Fundacja „Pro Humana Vita”, w ramach której otwarto przychodnię lekarską z gabinetami różnych specjalności, zwłaszcza ginekologii i położnictwa oraz psychologii, a także poradnię metod rozpoznawania płodności¹²⁹.

Po 12 latach wytrwałej modlitwy osób zaangażowanych w krucjatę polski parlament uchylił zbrodniczą ustawę aborcyjną z 27 kwietnia 1956 r., wprowadzając regulacje prawne, które choć dopuszczały możliwość przeprowadzenia aborcji w trzech wyjątkach (zagrożenia życia matki, poczęcia dziecka w wyniku czynu karalnego, podejrzenia wady lub nieuleczalnej choroby dziecka), to wykluczały jednak terminację ciąży ze względów socjalnych „na żądanie”¹³⁰. Niewątpliwym sukcesem Polski przełomu lat 1992/1993 stanowi pierwszy, nie tylko w historii europejskiej, ale także i światowej, przypadek zniesienia przez parlament liberalnego prawa proaborcyjnego w warunkach państwa demokratycznego¹³¹. Dla A. Zięby, który doceniał znaczenie tych zmian legislacyjnych, był to jeden z etapów na drodze do pełnej ochrony życia ludzkiego¹³².

---

¹²⁷ Por. T. Król, J. Tęcza-Ćwierz, *Kim był śp. Antoni Zięba?*, s. 6; H. Chytra, C. Chytra, *Daru życia nie zmarnował*, s. 25.

¹²⁸ Por. J. Sosnowska, *Inżynier o gorejącym sercu misjonarza*, s. 71.

¹²⁹ Por. R. Michalik, *Ocalał życie bezbronnych*, s. 30.

¹³⁰ Por. A. Zięba, *Po 12 latach modlitwy stał się cud*, s. 46; Ustawa z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży, Dz. U. z 1993 r. Nr 17, poz. 78.

¹³¹ Por. A. Zięba, *Po 12 latach modlitwy stał się cud*, s. 47; J. Sosnowska, *Inżynier o gorejącym sercu misjonarza*, s. 71; P. Wosicki, A. Zięba, *Polska droga do prawnej ochrony dziecka nienarodzonego*, „Służba Życiu”. Zeszyty problemowe 2008, nr 2, s. 35.

¹³² Por. M. Łącka, B. Gancarz, *Fenomen Zięby*, s. 7.

Krucjata Modlitwy w Obronie Poczętych Dzieci znalazła swoją kontynuację na poziomie międzynarodowym w ramach World Prayer of Life (Światowej Krucjaty Modlitwy w Obrony Życia), zawiązanej 13 października 2007 r., w 90. rocznicę objawień fatimskich, na zakończenie odbywającego się w sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Krakowie–Łagiewnikach II Światowego Modlitewnego Kongresu dla Życia pod hasłem „Pilnie potrzebna jest wielka modlitwa za życie, przenikająca cały świat” (*Evangelium vitae*, nr 100)¹³³. Antoni Zięba był współzałożycielem krucjaty i głównym organizatorem kongresu¹³⁴. Powołanie światowej krucjaty spotkało się z pozytywnym przyjęciem tej inicjatywy przez licznych hierarchów Kościoła w Polsce, dostojników watykańskich i biskupów z całego świata¹³⁵.

Działania na rzecz zniesienia stalinowskiej ustawy aborcyjnej podejmowało nie tylko krakowskie środowisko obrońców życia, aktywizowane przez A. Ziębę, ale także ruchy *pro-life* rozwijające się w innych częściach Polski, jak środowisko gdańskie, poznańskie czy warszawskie¹³⁶. Obrońcy życia dążyli do konsolidacji wspólnej działalności w formalnych strukturach już na początku 80. lat XX w., co wiązało się z pierwszym okresem intensywnej aktywności NSZZ „Solidarność”¹³⁷. Stan wojenny przyniósł delegalizację mniej lub bardziej sformalizowanych organizacji *pro-life*, zawężając ich realną działalność jedynie do obszaru Kościoła i dystrybuowania materiałów edukacyjnych w drugim obiegu¹³⁸.

Przemiany ustrojowe po obradach Okrągłego Stołu w 1989 r. otwały nowy etap integracji i współpracy lokalnych środowisk obrońców życia w wymiarze ogólnopolskim. Znaczący wkład w zjednoczenie ruchu *pro-life* na poziomie krajowym wniosła prof. Alicja Grześkowiak. Jako wicemarszałek Senatu II kadencji zorganizowała 23 marca 1992 r. w Senacie spotkanie przedstawicieli aktywnych wówczas fundacji, stowarzyszeń i lokalnych porozumień obrońców życia, podczas którego podjęto decyzję o powołaniu Polskiej Federacji Ruchów Obrony Życia i wyznaczono grupę roboczą do opracowania jej deklaracji ideowej i statutu. 21 czerwca 1992 r., po niespełna czterech miesiącach prac, przeprowadzono w Polskiej Akademii Nauk w Warszawie zjazd założycielski, na którym zatwierdzono statut związku. Do czasu rejestracji, który trwał ponad rok, liderzy federacji w kluczowym okresie prowadzonej w Polsce publicznej debaty o prawnej regulacji ochrony życia ludzkiego i penalizacji aborcji (przełom lat 1992/1993) występowali jako Komitet Założycielski Federacji. Komitet pozostawał

¹³³ Por. J. Kawecki, S. Pyrak, *Śp. dr inż. Antoni Zięba*, s. 439; M. Łącka, B. Gancarz, *Fenomen Zięby*, s. 6; F. Ślusarczyk, *Z wyobraźnią miłosierdzia*, s. 14.

¹³⁴ Por. A. Puścikowska, *Zmarł działacz pro life*, s. 13; J. Sosnowska, *Inżynier o gorącym sercu misjonarza*, s. 71; M. Cichoń, *Odszedł wielki obrońca życia*, s. 16; S. Mazurczak, *Śp. Antoni Zięba*, s. 19; J. Kawecki, *Inżynier Antoni Zięba*, s. 17.

¹³⁵ Por. <http://world-prayer-for-life.org/pg078.html> [dostęp: 06.02.2019 r.].

¹³⁶ Por. J. Tęcza-Ćwierz, *Uchonorowany za działalność pro-life*, s.10.

¹³⁷ Por. D. Hybel, *Jubileusz 25 lat w służbie życia i rodziny Polskiej Federacji Ruchów Obrony Życia*, „Głos dla Życia” 2018, nr 3 (152), s. 14.

¹³⁸ Por. tamże.

w ścisłej współpracy z KEP, zachowując jednak swoją niezależność. Jego reprezentanci koordynowali ogólnopolskie działania na rzecz inicjacji i dalszego wsparcia prac legislacyjnych, mających doprowadzić do zniesienia stalinowskiego prawa aborcyjnego. Liderzy federacji uczestniczyli w posiedzeniach komisji sejmowych, współpracowali z politykami oddanymi sprawie obrony życia, występowali w mediach, inicjowali pikety przed parlamentem, protestowali przeciwko propozycjom przeprowadzenia ogólnokrajowego referendum w sprawie aborcji. Na prośbę prymasa Polski kard. J. Glempa oraz sekretarza episkopatu abp. Bronisława Dąbrowskiego opracowali raport *Działania na rzecz dziecka poczętego i jego rodziny*, w którym przedstawili dotychczasowy wkład Kościoła i organizacji *pro-life* w udzielanie pomocy matkom w trudnej sytuacji życiowej. Ostatecznie parlament 7 stycznia 1993 r. uchwalił Ustawę o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (Dz. U. z 1993 r. Nr 17, poz. 78). Z powodu uwzględnienia w niej trzech przesłanek, na podstawie których możliwe było przeprowadzenie legalnej aborcji, federacja odniosła się do ustawy z dystansem, ostatecznie rekomendując jednak prezydentowi jej podpisanie. W późniejszych latach federacja była zmuszona bronić niedoskonałej ustawy przed środowiskami postkomunistycznymi i liberalnymi, które skutecznie dążyły do przywrócenia aborcji „na żądanie”. Podejmowała także liczne działania zmierzające do usunięcia z polskiego systemu prawnego owych trzech wyjątków dopuszczalności aborcji. Od początku istnienia federacji jej głównym filarem był A. Zięba. Przez ponad 25 lat pełnił funkcję wiceprezesa tego związku, skupiającego w różnych latach swojego funkcjonowania od 80 do około 130 organizacji *pro-life*¹³⁹.

W 1999 r. A. Zięba zakłada Polskie Stowarzyszenie Obrońców Życia Człowieka z siedzibą w Krakowie. Jest świadom, iż dotychczas prowadzona w ramach Krucjaty Modlitwy w Obronie Poczętych Dzieci działalność *pro-life*, dla skutecznej realizacji stawianych przed nią zadań wychowawczo-edukacyjnych i charytatywnych oraz możliwości formalnego uczestnictwa w debacie publicznej, wymaga struktur posiadających osobowość prawną¹⁴⁰. W niedługim czasie stowarzyszenie otrzymało status organizacji pożytku publicznego¹⁴¹. Przez 19 lat inżynier Zięba był prezesem zarządu stowarzyszenia i osobą wyznaczającą kierunki jego działalności i publicznej aktywności.

Do znaczących inicjatyw edukacyjnych Polskiego Stowarzyszenia Obrońców Życia Człowieka należy periodyk popularnonaukowy „Służba Życiu”. Zeszyty problemowe, wydawany w latach 1999-2016. Poszczególne numery czasopisma omawiały wybrane tematy, np.: „Jan Paweł II w obronie życia”, „Od poczęcia człowieka (naukowcy o początku życia)”, „Rozwój człowieka od poczęcia do narodzin”, „Pornografia degradacją człowieczeństwa”, „O godność kobiet – stop pornografii”, „Pornozniewolenie”, „Nikotynizm”, „Uwaga AIDS!”, „Dzień Świętości Życia”, „Prawda o aborcji”, „Syndrom

¹³⁹ Por. tamże, s. 14-16; J. Kawecki, *Inżynier Antoni Zięba*, s. 18.

¹⁴⁰ Por. M. Guziak-Nowak, *Inżynierze, dziękuję*, s. 33; K. Gałuszka, *Nauczył mnie zachwyty nad życiem*, „Nasza Arka”, s. 21.

¹⁴¹ Por. J. Kawecki, S. Pyrak, *Śp. dr inż. Antoni Zięba*, s. 439; J. Kawecki, *Inżynier Antoni Zięba*, s. 18.

postaborcyjny”, „Konsekwencje aborcji dla zdrowia kobiety”, „Środki wczesnoporonne”, „NPR czy antykoncepcja?”, „Procedura *in vitro* niszczy życie ludzkie”, „Adopcja służbą życiu”, „Sytuacja demograficzna Polski”, „Mit przeludnienia”, „Mity edukacji seksualnej”, „Sukces abstynenckiej edukacji seksualnej (typu A)”, „Eutanazja”, „Giganci Obrony Życia”, „Błogosławiony ks. Jerzy Popiełuszko. Obrońca prawdy, wiary, życia”. W 2016 r. stowarzyszenie opublikowało monografię *Ekologia prokreacji. Vademecum*, będącą encyklopedycznym omówieniem wyników badań z zagranicznych czasopism medycznych dotyczących wewnątrzmacicznego wzrostu człowieka, aborcji, procedury *in vitro*, naprotechnologii, profilaktyki AIDS, antykoncepcji, środków wczesnoporonnych i edukacji seksualnej. Stowarzyszenie przeprowadziło dotychczas piętnaście edycji konkursu „Pomóż ocalić życie bezbronnemu”, adresowanego do młodzieży gimnazjalnej i szkół ponadgimnazjalnych, w ramach którego przyznało nagrodę im. bł. ks. Jerzego Popiełuszki w trzech kategoriach: plastycznej, literackiej i multimedialnej. Zorganizowało także cztery edycje „Konkursu akademickiego” dla absolwentów szkół wyższych na prace magisterskie i licencjackie podejmujące szeroko pojętą problematykę *pro-life*. Istotnym osiągnięciem wydawniczym stowarzyszenia jest wykonanie unikatowych zdjęć dziecka w okresie prenatalnym na wczesnych etapach jego rozwoju embrionalnego i płodowego. Zdjęcia te zostały sporządzone z zachowaniem zasad etycznych w Theatrum Anatomicum Katedry Anatomii Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie i były następnie bezpłatnie udostępniane wydawnictwom krajowym i zagranicznym. Stowarzyszenie zrealizowało dotąd 500 audycji telewizyjnych i radiowych. Opracowało także dwie pomoce pastoralne: *Modlitewnik Obrońcy Życia* (red. A. Zięba, M. Czarnecka, Kraków 2016) i *Usta Twych dzieci głoszą Tobie chwałę. Modlitewnik Rodzin Dzieci Utraconych* (oprac. P. Guzdek, J. Kościelniak, Kraków 2018). Z inicjatywy stowarzyszenia wykonano również srebrną figurę Matki Bożej Brzemiennej z relikwiami św. Jana Pawła II, która peregrynuje po parafiach i seminariach duchownych na obszarze całej Polski¹⁴².

W roku 2017, przedostatnim roku kierowania stowarzyszeniem przez A. Ziębę, objęło ono wsparciem materialnym 139 dzieci w wieku szkolnym z rodzin wielodzietnych lub wychowywanych przez samotne matki, którym przyznało 51 zapomóg na podręczniki szkolne. Rozprowadziło w tej grupie potrzebujących także 160 paczek żywnościowych na święta bożonarodzeniowe i wielkanocne. W ramach Funduszu Wsparcia Rodziny udzielono sześć zapomóg finansowych, dalsze trzy wypłacono z programu Fundacja Ochrony Dziecka Poczętego, a kolejne cztery z Funduszu Ochrony Dziecka Poczętego i Niepełnosprawnego. Stowarzyszenie zorganizowało również koncert charytatywny „Życie zwycięża” w Filharmonii Krakowskiej oraz

¹⁴² Por. pro-life.pl [dostęp: 10.02.2019 r.]; A. Zięba, *Dawca życia Zwycięzca śmierci. Słowa od redaktora naczelnego*, „Służba Życiu”. Zeszyty problemowe 1999, nr 1, s. 3; *Ekologia prokreacji. Vademecum*, red. N. Ejtmniewicz, K. Urban, A. Zięba, Kraków 2016; T. Król, *Inżynierski umysł dla życia*, s. 12; Broszura informacyjna *Tylko życie ma przyszłość. 20 lat Polskiego Stowarzyszenia Obrońców Życia Człowieka*, Kraków 2018.

współorganizowało obchody Narodowego Dnia Życia na Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku, II Małopolski Marsz „Rodzinie i Życiu – TAK”, konferencję „Sacrum i profanum współczesnej rodziny polskiej” w Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie, jak również symposium „Święty Jan Paweł II mężem modlitwy. Naucz nas trwać przed Panem” na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie. Zainicjowało ponadto ogólnopolską akcję „Bądź apostołem życia w swojej parafii” oraz program psychospołecznego wsparcia rodziców w organizacji rodzinnego pogrzebu dzieci zmarłych w niepowodzeniach położniczych, opracowując m.in. Teczke Rodzica Dziecka Martwo Urodzonego. Było także pomysłodawcą wydania i brało aktywny udział w opracowaniu dokumentu *Niekorzystne zakończenie ciąży – rekomendacje postępowania z dziećmi i rodzicami w niepowodzeniu położniczym dla personelu medycznego oddziałów położniczo-ginekologicznych województwa kujawsko-pomorskiego* (2017) w ramach powołanego przez wojewodę interdyscyplinarnego zespołu przy Urzędzie Wojewódzkim w Bydgoszczy. Rozpoczęło również przygotowania do ogólnopolskich Rekolekcji dla Rodziców po Śmierci Dziecka oraz I Ogólnopolskiej Pielgrzymki Rodzin Dzieci Utraconych. Te inicjatywy pastoralne, podjęte przez stowarzyszenie, odbyły się w roku następnym w sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie–Łagiewnikach pod patronatem metropolity krakowskiego abp. M. Jędraszewskiego. W 2017 r. stowarzyszenie rozpowszechniło bezpłatnie na terenie całego kraju 6000 płyt DVD *Od poczęcia dziecko*, około 450 000 materiałów edukacyjnych w formie broszur i plakatów oraz 500 kompletów wystawy „Jan Paweł II w obronie życia”. Włączyło się także w działania zmierzające do zablokowania projektu finansowania procedury *in vitro* z budżetu Miasta Krakowa, przekazując członkom Rady Miasta i prezydentowi rzetelne informacje na temat negatywnych konsekwencji tej procedury. Prezes stowarzyszenia aktywnie uczestniczył w sesji Rady Miasta obradującej na tym projektem, który ostatecznie został odrzucony. Polskie Stowarzyszenie Obrońców Życia Człowieka jest członkiem-założycielem Europejskiej Federacji dla Życia i Godności Człowieka „One of Us”¹⁴³.

Antoni Zięba podejmował szczególne wysiłki na rzecz kształtowania postaw wychowawców, katechetów, nauczycieli i pedagogów szkolnych w duchu moralności chrześcijańskiej, zwłaszcza czystości przedmałżeńskiej, nierozzerwalności małżeństwa, afirmacji życia ludzkiego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, a także pielęgnowania tradycji narodowych i wartości patriotycznych. W tym celu powołał Polskie Stowarzyszenie Nauczycieli i Wychowawców (również z siedzibą w Krakowie), którego działalność koncentruje się głównie na redagowaniu (od stycznia 2001 r.) profesjonalnego miesięcznika popularno-naukowego „Wychowawca” adresowanego do pracowników oświaty i kultury. Periodyk oprócz tematycznych artykułów publikuje scenariusze zajęć dydaktyczno-wychowawczych, scenariusze przedstawień teatralnych i zestawienia

---

¹⁴³ Por. Archiwum Polskiego Stowarzyszenia Obrońców Życia Człowieka, ul Krowoderska 24/1, 31-142 Kraków, *Sprawozdanie merytoryczne z działalności Polskiego Stowarzyszenia Obrońców Życia Człowieka w Krakowie za rok 2017*; A. Zięba, *Bronimy życia w Polsce i świecie*, „Głos dla Życia” 2018, nr 3 (152), s.18.

bibliograficzne. Stowarzyszenie organizuje także konferencje i wykłady, zwłaszcza dla nauczycieli przedmiotu „Wychowania do życia w rodzinie”. Prowadzi również działalność opiniodawczą i interwencyjną, zwłaszcza w zakresie monitorowania podstaw programowych, rozporządzeń ministerialnych, podręczników szkolnych i innych publikacji odnoszących się do wychowania seksualnego w szkole, promując edukację seksualną typu A (wychowanie do czystości z wykluczeniem promocji antykoncepcji). Podejmuje współpracę z instytucjami oświatowymi i kulturalnymi¹⁴⁴.

U początków działalności *pro-life*, podczas pobytu w Wiedniu w 1979 r., A. Zięba zapoznał się z artykułem napisanym przez jednego z austriackich biskupów, w którym hierarcha wskazał na wiarę katolicką jako najmocniejszy fundament i podstawową strategię obrony ludzkiego życia¹⁴⁵. Lektura tego artykułu legła u podstaw założenia przez inżyniera Ziębę wraz z jego współpracownikami 10 tytułów prasy katolickiej i wielu gazetek parafialnych¹⁴⁶. W ten sposób dążył on do przełamania monopolu ideowego dominujących na polskim rynku prasowym lewicowych czasopism kobiecych i młodzieżowych oraz postkomunistycznych tygodników i liberalnych dzienników promujących permisywne postawy moralne¹⁴⁷. Bogata oferta prasowa zespołu wydawniczego A. Zięby, oprócz już uprzednio wspomnianych tytułów, obejmowała: miesięczniki dla rodzin „Cuda i Łaski Boże” i „Nasza Arka”, tygodnik dla rodzin „Źródło”, tygodnik dla dzieci przedszkolnych „Ola i Jaś”, miesięcznik dla dzieci szkolnych „Dominik” (w późniejszym czasie adresowany głównie do dzieci przygotowujących się do Pierwszej Komunii Świętej), dwutygodnik dla młodzieży „Droga” (obecnie „Droga do Bierzmowania”), jak również miesięcznik dla studentów „Tryby”¹⁴⁸. Inżynier Zięba często gościł w programach „Aktualności Dnia” i „Rozmowy Niedokończone” Radia Maryja, „Polski Punkt Widzenia” TV Trwam i na łamach „Naszego Dziennika”¹⁴⁹. Został także publicystą i felietonistą mediów założonych przez o. Tadeusza Rydzyka CSsR jako redaktor prowadzący magazyny informacyjne „Zaczerpnij ze Źródła” w Radiu Maryja i „Przegląd Tygodnika Rodzin Katolickich ŹRÓDŁO” w TV Trwam¹⁵⁰. Od 1997 r.

¹⁴⁴ Por. Archiwum Polskiego Stowarzyszenia Nauczycieli i Wychowawców, ul Krowoderska 24/1, 31-142 Kraków, *Statut Polskiego Stowarzyszenia Nauczycieli i Wychowawców w Krakowie; Sprawozdanie z działalności Polskiego Stowarzyszenia Nauczycieli i Wychowawców za rok 2016*; T. Król, J. Tęcza-Ćwierz, *Kim był śp. Antoni Zięba?*, s. 5.

¹⁴⁵ Por. M. Cichoń, *Odszedł wielki obrońca życia*, s. 17.

¹⁴⁶ Por. tamże; D. Hybel, *Wystarczy, że będziesz myślący*, s. 9.

¹⁴⁷ Por. T. Król, J. Tęcza-Ćwierz, *Kim był śp. Antoni Zięba?*, s. 5.

¹⁴⁸ Por. J. Kawecki, S. Pyrak, *Śp. dr inż. Antoni Zięba*, s. 439; M. Guziak-Nowak, *Inżynierze, dziękuję*, s. 33; A. Puścikowska, *Zmarł działacz pro-life*, s. 13; M. Łącka, B. Gancarz, *Fenomen Zięby*, s. 7; J. Sosnowska, *Inżynier o gorejącym sercu misjonarza*, s. 71; T. Król, *Inżynierski umysł dla życia*, s. 12; J. Kawecki, *Inżynier Antoni Zięba*, s. 17-18.

¹⁴⁹ Por. J. Kawecki, S. Pyrak, *Śp. dr inż. Antoni Zięba*, s. 439; M. Łącka, B. Gancarz, *Fenomen Zięby*, s. 7; M. Cichoń, *Odszedł wielki obrońca życia*, s. 16; B. Falkowska, *Testament obrońcy życia*, s. 3.

¹⁵⁰ Por. J. Kawecki, S. Pyrak, *Śp. dr inż. Antoni Zięba*, s. 439; D. Hybel, *Odszedł charyzmatyczny obrońca życia*, s. 4; S. Mazurczak, *Śp. Antoni Zięba*, s. 19; M. Bochenek, *Pozostanie wzorem*, s. 15; J. Kawecki, *Inżynier Antoni Zięba*, s. 18.

należał do Zespołu Wspierania Radia Maryja w Służbie Bogu, Kościołowi, Ojczyźnie i Narodowi Polskiemu¹⁵¹. Był wieloletnim wiceprezesem Katolickiego Stowarzyszenia Dziennikarzy i współzałożycielem Podyplomowego Studium Dziennikarstwa przy jego krakowskim oddziale¹⁵². Żył głębokie przekonanie, iż powodzenie Krucjaty Modlitwy w Obronie Poczętych Dzieci ściśle wiąże się z apostołatem medialnym prowadzonym w ramach powołanych tytułów prasy drukowanej i podjęciem współpracy z redakcjami innych polskich mediów katolickich¹⁵³.

4. Podsumowanie

Antoni Zięba był jednym ze współtwórców krakowskiego środowiska obrońców życia człowieka po II wojnie światowej, a w szczytowym okresie swojej aktywności, czyli aż do śmierci, pozostawał jego głównym reprezentantem i czołowym przedstawicielem ogólnopolskiego ruchu *pro-life*. W swojej blisko 40-letniej działalności umiejętnie łączył cztery filary skutecznej obrony życia ludzkiego: posługę modlitwy, pracę edukacyjno-wychowawczą, apostołat mediów katolickich oraz pomoc materialną dla matek i rodzin, z których najważniejsza była modlitwa. Postawienie modlitwy jako pryncypialnego zadania katolickiego działacza *pro-life* świadczy o pokorze A. Zięby¹⁵⁴, który dzieła obrony życia ludzkiego nie uważał za własne przedsięwzięcie, ale dostrzegając swoje niedoskonałości i ograniczenia warunków prowadzonej działalności, uznawał w niej prymat Boga jako dawcy życia i jego pierwszego obrońcy. Przesłanie zobowiązania do modlitwy stanowi najważniejszy komponent fenomenu duchowości A. Zięby i jego wkładu w rozwój ruchu *pro-life* w Polsce. Wszystkie zewnętrzne i bardziej wymierne rezultaty jego aktywności społecznej stanowią jedynie konsekwencję wierności papieskiemu wezwaniu do modlitwy, które Jan Paweł II określił jako „...wezwanie najważniejsze ... najistotniejsze orędzie!”¹⁵⁵.

---

¹⁵¹ Por. J. Kawecki, S. Pyrak, *Śp. dr inż. Antoni Zięba*, s. 440; B. Falkowska, *Testament obrońcy życia*, s. 1; J. Kawecki, *Inżynier Antoni Zięba*, s. 19.

¹⁵² Por. J. Sosnowska, *Inżynier o gorejącym sercu misjonarza*, s. 71; S. Mazurczak, *Śp. Antoni Zięba*, s. 19; T. Król, J. Tęcza-Ćwierz, *Kim był śp. Antoni Zięba?*, s. 6.

¹⁵³ Por. J. Tęcza-Ćwierz, *Uchonorowany za działalność pro-life*, s. 9.

¹⁵⁴ Por. A. Zięba, *Modlitwa orężem obrońców życia człowieka*, „Służba Życiu”. Zeszyty problemowe 2008, nr 2, s. 38.

¹⁵⁵ Jan Paweł II, *Przemówienie do pielgrzymów zgromadzonych w sanktuarium Matki Bożej*, s. 149.